



Erdély és Bánság kis- és középparasainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztos ipart!”

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

A hét legnagyobb iparos eseménye: az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének harmincöt éves jubileuma

Meseriași Arădeni, luați parte cu toții la serbătoria Cooperativei de Credit a Industriașilor

Ca sunetele clopotelor cari ne prevestesc o serbătoare, astfel vă prevestesc serbătoria jubilară a Cooperativei de Credit a Industriașilor din Arad. Pomul sădit acum cu treizeci și cinci ani mai înainte a devenit un copac înalt, puternic, plin de roada binecuvântate. Dintre aceia cari am luat parte la sădirea sămburelui d-abia mai trăim vre-o douăzeci și cățiva, însă cei rămași primim cu inima plină de bucurie progresul minunat al operei începute de noi.

Eu unul, care am luat parte la făurirea cooperativei noastre de credit, am ascultat cu sufletul plin de vigoare și setos de fapte cuvintele grăite de Dr. Horváth Ioan, delegatul Centrului Cooperativelor, care pentru prima dată a rostit aici la noi slovele coasociării, și pot dovedi, că cât de greu a găsit ascultare, ce piedici grele au trebuit învinse în drumul spre sufletul meseriașilor.

Nu trebuie uitat că nici constelația politică de atunci nu a fost favorabilă propagării unei noi idei, și că ideea cooperatiei, adică a ajutorării reciproce care-i constituie baza, nu a fost cunoscută și n-a fost pricepută fiindcă nu corespundea cu ideologia meseriașului, care singurul drum spre reușire la crezut în concurența colegului său și nu s-a gândit la aceea că se distruge și pe sine însuși.

Cei avuți dintre meseriași, cari au trăit mai bine și i-a fost asigurată pâinea de toate zilele, disprețuiau pe cei oropsiți pentru că n-au fost în stare să-și agonisească avuție și nici n-a vrut să-i vină în ajutor. Desigur că această ideologie n-a fost prielnică propagării ideilor cooperatiei. A lipsit însă mai ales și spiritul de sacrificiu, fiecare aștepta să primească ceva, nimeni nu voia să dea. Părțile sociale le credeau ca bani pierduți nu ca o bună plasare a banilor și nimeni nu se grăbea să achite părțile sociale notate.

În așa chip nu a stat capital îndestulător la dispoziție, cooperativa nu putea satisface cererile, deci nici nu se trudeau să intre în cooperativă, care în lipsă de interes vegeta numai an cu an.

A trebuit să spun aceasta pentru a aprecia mai bine munca neobosită, desinteresată depusă de consiliul de administrație de atunci, care nu și-a pierdut răbdarea, ci lucrau cu încredere în viitor.

Douăzeci și trei de ani au trebuit să parcurgă, a trebuit să îndurăm mizeriile unui război mondial, ca meseriași să cunoască că interesele lor sunt același cu interesele cooperativei. Cel

(Continuare în pag. 6.)

Miért kell részt venni minden aradi iparosnak az Iparos Hitelszövet- kezet vasárnapi ünnepén?

Irta: REINHART GYULA

Mintha még a harangok is zugnának, annyira mélyről jövően iparosünnep az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének e hó 21-én, vasárnap megtartandó jubilaris ünnepe. A harmincöt év előtt elültetett mag sudárba szökkenő és áldást hozó gyümölcseivel telt terebélyes fa gyanánt terjeszti ki ágait. Azok közül, akik a magot elültették, alig élünk ma már többen két tucatnál, akik gyönyörűséggel eltelt szívvel szemlélhetjük az általunk életre hívott intézmény csodálatos haladását, a soha nem remélt eredményeket.

Ott állottam én is a Hitelszövetkezet bölcsőjénél. Fiatal és fogékony lélekkel hallgattam az ígét, amelyet dr. Horváth János, az Országos Központi Hitelszövetkezet kiküldöttje először hirdetett Aradon. Igazolhatom, hogy

bizony nehezen talált megértésre.

Hogy bizony leküzdhetetlennek látszó akadályokat győzött le a szövetkezeti gondolat, amíg utat talált az aradi iparosság megértése felé és érvényesülhetett sorainkban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy akkoriban az iparosság tulnyomó része szélső függetlenségi volt. Ez azt is jelentette, hogy

a legnagyobb mértékben bizalmatlan volt mindennel szemben, amit „az átkos kormány” támogatott.

Azonkívül teljesen idegen volt Aradon akkoriban maga a szövetkezeti gondolat is. A kölcsönösség és az önségely, amely két fogalom a szövetkezeti gondolat lényegét alkotja, nem talált megértésre, mert nem vágott az akkori iparos gondolatvilágába, amely

egyedül és kizárólag a versenytárs elpusztításában látta az érvényesülés útját.

Az, hogy a másik iparos elpusztítása által hatalmas szegyet vert saját egzisztenciájának koporsójába is, érthetetlen volt előtte.

Az iparosság gazdagabbjai,

akik jólétben éltek és volt mit aprítaniok a tejbe, lenéztek a szegényebbeket.

Ügyefogyottnak tartották, aki nem tudott magának vagyont szerezni.

Eszük ágában sem volt, hogy szegény iparos-társaiknak segítségére legyenek.

Ez bizony nagyon messze volt attól, amit szövetkezeti szellemnek nevezünk és aminek át kel-

lett volna hatnia a szövetkezet minden egyes tagját, hogy a fiatal iparos intézmény érvényesüljön, fejlődni tudjon.

Főképpen az áldozatkészségnek látta nagy hiányát az aradi iparosok fiatal hitelszövetkezte.

Az iparos mindig csak kapni akart felülről és nem volt hajlandósága, hogy maga is nyújtson valamit hozzá. Az aláírt üzletrészeket úgy tekintették, hogy veszendő portéka, nem előnyös befektetés. Mindenki minél kevesebbet igyekezett jegyezni és még kevésbé csinált lelkiismereti kérdést abból, hogy a lejegyzett részjegyek erejéig azok értékét be is fizesse.

Csuda a fentiek után, hogy nem állott elég tüke a szövetkezet rendelkezésére? Az érem másik oldala is a fenti tényekből adódik:

nem volt érdemes belépni a szövetkezetbe, amely napról-napra, évről-évre csak tengődött, alig tudva magát fenntartani...

El kellett ezeket a tényeket mondanom, hogy meg tudjuk becsülni a fáradhatatlan és önzetlen munkát, amit az akkori vezetőségnek végeznie kellett. Minden dicséret megilleti a szövetkezeti gondolatnak ezeket az aradi uttoróit, hogy nem vesztették el a türelmüket, hogy kitartottak a szövetkezet mellett, hittel és bizalommal várva jobb idők bekövetkezését.

Huszonhárom évnek kellett eltelti és egy világháború rettenetes szenvedéseinek bekövetkezni, amíg tudatára ébredt az aradi iparosság, hogy

saját érdekei és hitelszövetkezetének boldogulása nem ellentétes, hanem azonos fogalmak.

De akkor is a hitelszövetkezet kezdte. Egyik leg-szebb gesztusa volt az igazgatóságnak, hogy a helyzet magaslatára emelkedve

a háborúból visszatért valamennyi szövetkezeti tagnak, tekintet nélkül vagyoni állapotára, 500-500 korona személyi hitelt szavazott meg, hogy nyersanyagot vehessen, amivel ipara gyakorlásához foghat.

Ebben az időben történt, hogy Mészáros János szociáldemokrata vezér, (később Kecskeméten kivégezték), tervszettel járult a szövetkezet-hez a kisiparosság szövetkezeti alapon való megszervezéséig. Mészáros terve azonban nem sikerült, mert még mielőtt hozzáfoghattak volna megvalósításához, kicsuszott kezükből a vezetés.

Még három évnek kellett elteltie, míg 1928. október elsején elhangzott a megváltó íge.

Uj szellem, uj lendület jutott érvényre a szövetség életében és

megkezdődhetett végre az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete kiépítése és példátlanul nagyarányú fejlődése.

Az első alapítók nyomdokába új alapítók léptek, akik nem kevesebb lelkesedéssel mint elődeik, de több szerencsével halmaztak sikert-sikerre és mutattak fel eredményt eredmény után.

Mindössze 12 éve, hogy ez a nagy újjászületés lezajlott.

Nem vonta be még zöld színével a patina a történeteket, nem elég nagy még a távlat, hogy horderejét kellőképpen értékelni és becsülni tudjuk. Korai ez a 12 év még egy szerény jubileumhoz is. Nem vonható azonban ennek ellenére kétségbe, hogy alapos munkát kellett elvégeznünk, mert a

a Hitelszövetkezet nemcsak nagygyá fejlődött, hanem a válság nagy viharával szemben is ellentállónak, életképesnek bizonyult.

A szövetségi gondolat gyökerei mélyen behatoltak Aradon az iparosság lelkébe.

Az intézmény attól kezdve, hogy kifelé is meg tudta mutatni a maga erejét, nagy számban vonzott a maga büvékörébe újabb és újabb tagokat.

Tagjai hiteligenyit most már könnyen ki tudja elégíteni, hiszen

38 millió lejese mérlegének, hatalmas alapítójának és tekintélyes tartalékainak senki által le nem kicsinyítható erejére támaszkodhatik.

A fentiek ellenére nem szabad azonban elbizakodnunk. Idejekorán fel kell készülnünk arra is, hogy

a jövőben újabb és nehezebb feladatok várhatnak ránk és a mi bankunkat semminek sem szabad készületlenül találnia.

Meg kell erősíteniünk alapjainkat, szaporítaniunk taglétszámunkat és mindenekelőtt

jobban megszervezniünk az iparosságot, a melynek léte függ attól, hogy veszélyeztetett fennmaradása védelmében egységesen vegye fel a küzdelmet.

Ma, amikor van már okunk rá, hogy büszkén tekintünk vissza a múltra, amikor úgy érezzük, hogy eljutottunk pályánk delelőjéhez,

abban a helyzetben vagyunk végre, hogy határozatos és eredményes munkát tudunk végezni a jövő érdekében.

A szövetségi tagoknak nemcsak jogaik vannak, hanem köteleességeik is. Első és legfontosabb köteleessége a szövetségi tagnak, hogy

minden erejével és egész tudásával, akaraterejének teljes megfeszítésével a szövetséget erősítésén munkálkodjék.

Nem lehet jó szövetségi tag, aki nem tesz meg minden lehetőt, hogy a szövetséget tagjainak számát szaporítsa.

Nem igaz tagja a szövetségnek, aki nem teszi hittel és meggyőződéssel a szövetségi eszmé megváltó erejét.

Nem közlünk való, aki nem csüggy teljes lelkesedéssel a szövetségen, amely jó anyaként segíti, támogatja, koblere öleli minden fiát.

Ne hiányozzék tehát senki az aradi iparosok vasárnapi ünnepéről. Önmaga iránti köteleessége ott lenni mindenkinek, aki csak egyszer is érezte áldó kezét.

Öleljük körül legfőbb intézményünket melegszeretettel ezen a napon.

Hozzuk el a hitetleneket, a vonakodókat és asokat, akik még ma is értetlenül néznek farkasszemet az aradi iparosság hatalmas farkjával, mert csak akkor látnak, ha megnézik és csak akkor hisznek, ha látják!

Ne fessük meg őket attól, hogy ők is felmelegedhessenek a mi szeretetünk tüzeinél és hogy ők is hitet meríthessenek a mi meggyőződésünk-

Mozgalom a postacsomagok szállítási tarifájának ötven százalékos leszállítására

Ar aradi iparkamara vezetősége a közelmúltban feliratot intézett a kereskedelemügyi és közlekedésügyi minisztériumokhoz, a csomagok tarifájának leszállítása érdekében.

A felirat rámutat arra, hogy a jelenlegi postacsomag szállítási díj túlságosan magas. Még 1929-ben lépett életbe és azóta csak 1932-ben módosították. Az a szabály azonban, amely szerint minden kilogram után 8 lej díj fizetendő, továbbra is érvényben maradt, csak a szomszédos vármegyék közötti forgalomban csökkentették 1

lejjel a taxát.

A szállítási díj ma olyan drága, hogy nemcsak a termelők és kereskedők károsodnak, hanem a posta is, mert a szállítók inkább az autóbuszokat veszik igénybe, vagy az úgynevezett coli-expresszt, amelynek tarifája jóval alacsonyabb. Az aradi iparkamara azt kéri, hogy a postacsomagok szállítási díját legalább a felére szállítsák le.

A bucurestii iparkamara a kontingentálás ellen

A kereskedelmi miniszter kérdőíveken kérdezte meg az érdekeltségektől és gazdasági intézményektől, hogy milyen külkereskedelmi rendszert kívánnak

Ha a kontingentálás megszűnik, megszűnnek a visszaélések is...

Való megállapítás, hogy minden nap, amely eltelik anélkül, hogy a hazai gyárpár nyersanyagot hozhasson be üzemének folytatásához, nagy nemzetgazdasági kárt jelent az országra. Az export a legélénkebb külkereskedelmi forgalom idején szűnhet, az iparcikkek ára pedig szűdületos tempóban emelkedik. Ebből mindenkinek csak kára van — nem is szólva arról, hogy ha a helyzetben sürgetően változás nem áll be, a gyarak lassanként kénytelenek lesznek üzemüket beszüntetni. A Bucurestiből érkező hírek pedig azt mutatják, hogy a kormány még meglehetősen messze van a behozatal és kivitel módjának szabályozásától: csak most készítik a kereskedelmi minisztériumban a kérdőíveket, amelyek a kereskedelmi és ipari érdekképviseltekhez mennek szét megtudakolandó ezektől, hogy milyen álláspontot foglalnak el a rendezésre váró probléma megoldása tekintetében.

A kérdőívek szétküldése és az érdekeltségek meghallgatása minden vitán felül helyes gondolat az új kereskedelmi miniszternek, ezt meg kellett volna tenni már akkor, amikor a legelső korlátozásokat bevezették a külkereskedelmi forgalomban és a deviza gazdálkodás terén, de most már a lépés elkészt, nincs idő ilyen körkérdések feldolgozására, vagy legalább szükség van arra, hogy addig is átmeneti megoldást léptessenek életbe, hogy a forgalom ne álljon és a kivitel-behozatal szünetelése minél kevesebb gazdasági kárt okozzon.

A miniszteri kérdőív a következő kérdéseket tartalmazza:

Fentartassék-e tovább is a behozatal kontingentálásának rendszere? Milyen okok szólnak ellene és milyenek mellette?

Ha igen: milyen módosításokat igényelne az eddig alkalmazott rendszer?

Fentartandó-e a kompenzációs rendszer eddigi terjedelmében, avagy annak általánosítása volna kívánatos valamennyi állammal szemben?

Kiterjesztendő-e a kompenzációs rendszer minden áruafajtára?

A kompenzációs eljárás alkalmazása azokkal az országokkal szemben, amelyekkel kereskedelmi forgalmunk deficitet mutat fel, a kontingensnek alkalmazásával történne vagy szabadon.

Megengedtéssék-e a deviza-kereskedelem a tőzsdéken, avagy tartassék fenn továbbra is az eddigi kötött deviza-gazdálkodás?

A kérdések, mint a fenti közlésből kitűnik,

felelelik külföldi áruforgalmunk egész problémáját, azokra feleletet adni csak alapos munka és megfontolás mellett lehetséges. Kétségtelenül hosszabb időbe kerül, amíg valamennyi érdeképviseleti szerv kidolgozza a maga álláspontját, ezeknek összeegyeztetése még több időt igényel, ha tehát a kereskedelmi miniszter ezek figyelembevételével akarja a megoldást megtalálni és életbe léptetni, a tél közepe előtt nem lesz megoldható a rendezés.

Eddig csak a bucurestii Kereskedelmi és Iparkamara foglalkozott a miniszter által feladott kérdésekkel és azt az álláspontot foglalta el, hogy

a kontingentálás rendszerével fel kell hagyni, mert ez nem vált be.

A kamara folytatólagos ülésekben ki fogja dolgozni az áruforgalomnak olyan rendszerét, amely automatikusan szabályozza a behozatalt a kivitel mértékéhez és modot ad az importált áruk pénz nélkül való kifizetésére.

Egészen bizonyos, hogy valamennyi érdeképviseleti szerv a kontingens-rendszer ellen fog állni, mert ez a sok nehézség miatt csak visszaélésekre, a közvetítők és kijárók meggazdagására vezetett, de a nemzetgazdaságnak kárára volt. A miniszter maga a kompenzációs kivitel rendszer általánosítására hajlik avval a megfontolással, hogy az exportőröknek a devizák bizonyos százalékát előre le kell adniuk a Banca Nationala számára.

UTOLSÓ KIVANSAG.

Kohn haldoklik. Halála előtt szözl a feleségnek, hogy hívja el az anyakönyvvezetőt.

— Minek? — kérdi meglepetve az asszony

— Meg akarok neki bocsátani.

NEM BEKEPZELT.

Báró Rotschild rákiabál egyik hivatalnokra, hogy miért jött olyan későn be. A hivatalnok azzal védekezik, hogy elaludt.

— Mi az, hogy elaludt — mondja Rotschild. — én báró Rotschild vagyok, mégis minden nap hat órakor kelek.

— Na ja, — válaszol a hivatalnok, — én más reggel hat órakor konstatalni akarja, hogy én báró Rotschild, ie ha én reggel nyolc órakor tudom meg, hogy Goldstein Samu könyvelő vagyok az is épp elég jókor van.

ből. Juttassuk hozzá az eddig távolmaradtakat, hogy ők is részt vállalhassanak a munkából, mert csak így haladhatunk újult erővel és növekvő tekintéllyel újabb ünnepe, újabb jubileum felé...

Mintha még a harangok is zugnának, annyira mélyről jövően iparosünnepnek kell lennie az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete vasárnapi jubi-

leumának. Önmagunknak sem kívánhatunk hőb óhajással szebb jövőt, gyorsabb boldogulást, mint amilyent ennek az iparos intézménynek kívánunk, mert a Hitelszövetkezet jövője az aradi iparosság jövője és ereje, gyarapodása, hatalma az aradi iparosság erejét, gyarapodását, hatalmát jelenti.

Kritikai megjegyzések arról, miért nem fizetődik ki a közmunkák házi kezelésben végeztetése

Mit ír a városi rezsimunkák Eldorádójának, Targumuresnek hivatalos lapja a városi rezsimunkákról és mi az igazság? — Iparos és kereskedőellenes az idejelműlt rezszielmélet és ráadásul a házi kezelésű közmunka rosszul ellenőrzött és tulságosan drága.

Írta: CSISZAR LAJOS

Targumures „Orasul” című hivatalos lapja egyik most megjelent számában hosszú elméletet állított fel a város rezsiben való gazdálkodásának kivédésére. A tárgyi tények elhagyásával a szubjektív alapon mozgó, hosszú elmefuttatás elolvasása után önként kell kérdeznünk:

hol él Targumures város időközi bizottságának elnöke, a világnak milyen eldugott zugában.

Nem tudtak hozzá elhatolni eddig csak a háború előtti idők jószándéku ábrándjai?

Hol vagyunk ma már a háború előtti szocialista izü indítványoktól, amelyek szerint

a városok mentől többet gazdálkodjanak házi kezelésben, menjenek bele különféle vállalkozásokba, sajátítsanak ki magánkézen lévő iparágakat és tegyék azokat községi monopóliummá.

A világháború elsodorta azt a levegőt is, a mely az ideiglenes tanács e cikkben körvonalazott indítványát volna hivatva élesíteni. Nem furcsa például az a jótanácsa, hogy minden város alkosszon anyagraktárat?!

Németországban és Magyarországon egy egy tollvonással szűnt meg a közvélemény nyomása alatt minden olyan községi üzem, amely versenyt jelentett az egyéni vállalkozással szemben.

Ma már Budapesten nincs községi kenyérüzem. Minden ellátási és műhelymunkát beszűnttek. Csupán a tejellátás maradt, hogy a tuberkulózis és hamisított tejárusítás elharapózott anomáliáit megszüntesse.

Maradt, aminek maradnia kellett a közérdek szempontjából: a víz, villany, gáz, csatorna, autóbusz, hirdetési falragasz, közterek kertészete, városi fürdők és kórházak házi kezelése.

Mindenki tudja, hogy mint a Köln városi és hasonló szocialis indítványok leginkább túlajtott fokozata született meg Oroszországban a bolsevizmus. Ezek az elméletek hozták létre a legnagyobb közösséget: az államkapitalizmust, ahol a közérdek nevében egyedüli munkáltató az állam.

A különbség tehát a targumuresi naiv álom és a szovjet gazdálkodása között, hogy míg ott a népbiztosok aktatásak hada a munkáltató dirigens, addig Targumuresen ugyanazt a főbizalmi parancsnok-jelvényt az interimár-bizottság tagjai és a város mérnökei viselik a kabátjukon.

Németországban, ahonnan a háború előtti eszmék Targumuresre most eljutottak, ma hitlerista alkotmány és nemzeti-szocialista rend uralkodik. A Mussolini elméletét fogadták el fő princípiumként. Ez mint a bolsevista-gazdaság ellenlábásának legelső alkotmányos rendelkezése a következőképpen hangzik:

1. §. A korporatív állam a magánkezdeményezést tekinti a termelés terén a nemzet érdekében a leghatékonyabb és leghasznosabb eszköznek. A termelés magánalapon való megszervezése nemzeti érdek!

7. §. Gazdasági termelés terén az állam (város) csak akkor gyakorolhatja beavatkozási jogát, ha hiányzik, vagy elégtelen a magánkezdeményezés.

Ime, ezek a princípiumok, amelyek ma nem a bolsevik államok irányát jelzik, igazolják, hogy a volgári rendű államnak a magángazdálkodást kell követni.

Habár érezzük, hogy a kommunista és fascista világharc nem Targumuresen fog eldőlni, azért mégis nemzetközi nagyvonaluságon keresztül kell a kérdést nézni.

Anglia parlamentje az 1931. évi londoni nemzetközi közmunka és építészeti kongresszus szakvéleménye alapján

140.000 darab olyan mezőgazdasági és ipari munkásház építésére szavazott meg az állam által 95 százalékgig nyújtandó betáblázott kölcsönsegélyt, amelyben legalább 3 hálószoba legyen és a törvényt végrehajtó egészségügyi miniszter jelentése szerint minden egyes házat magánvállalkozó épített meg!

Egyetlen ház nem készült rezsiben! 34 állam vett részt a kongresszuson és több száz municipium.

Egyetlen hang sem nyilvánult a rezsimunkák mellett, sőt az szóba sem jött!

A rezsiről még csak annyit, hogy a mérnök-felülvizsgálók ellenőrzésre és nem a munka végrehajtására hivatottak. Más valamit ellenőrizni és más: dolgoztatni. Sokszor egy élet sem elég megtanulni jól diszponálni egy iparban.

Es nyolc évi közigazgatási praxist akar az építési hozzáértés igazolására a targumuresi interimár elnök ur felvonultatni?

Nagy önbizalom! Ma különösen nagy, amikor a racionális gondolat éppen az építőiparban vet fel olyan eszméket, amelyeket a szakemberek sem értenek át és ép ezért ők a legnagyobb ellenségei annak, hogy azokat az életbe átvigyék.

A targumuresi építőiparosok valamennyien szívesen belemennének, hogy az építészeti minden ága községi monopólium legyen.

De akkor részesüljön arányosan mindenki a munkából, ne úgy, ahogy az a mai monopol szerint divik: a városi főmérnök egyedül! Aki hozzá még nyugdíjjal összekötött fixfizetést is élvez!

Nagy mondás az, hogy a város részére a vállalkozói hasznot meg lehet takarítani! Kis hibája, hogy — mese!

A rezsi sokkal többbe kerül és rosszabb, mint a magánmunka!

Nincs kit felelősségre vonni a rezsi miatt, míg a vállalkozó kauciót tesz le. És ami a fő, — tudja mindenki fillérre, hogy mibe kerül a munka.

Holott a városi fogatok, villany, a műszaki személynét, pótszemélynét, gépek amortizálása, telekbérérték, befektetett tőke, a város más fontosabb munkáinak elmaradása mind nem szerepel a rezsimunka kalkulációjában!

A városnak a jó adminisztráció legyen a fontos és nem az építő és aszfaltipar bizonytalan haszna és az, hogy egyszer homok kell, majd méz, cement, mert itt, vagy ott megáll a munka.

Az aesopusi mese jut önkéntelenül eszünkbe. A vizen átúszó kutya a szájában lévő hus tükörképe után a vízbe kap és a húst kiejti. Valóban a legfontosabbat, a városi feladatokat elvégzését ejti ki a kezéből a vezetés, midőn a teljesen számítás nélküli elméletek alapján ilyen álmoképek után kapkod.

Az Orasul című lap idézett cikkében nem kutatjuk a hátsó gondolatot. Feltűnik mégis a cikk tulságos szubjektivitása, amikor az iparosvezetőknek nekimegy.

Van-e pénzed, aradi iparos testvér?

Ha nincs, légy ott vasárnap délelőtt a Hitelszövetkezet jubileumi ünnepén, ahol szavahihető emberek világosítanak fel, hogy a mai inséges időkben is terem az iparos számára hitel.

Pedig ki más lehetne szószólója a rezszielles gondolatnak, mint az a néhány iparosvezető, aki keresztüllát a szitán? A vezető adja vissza a kiküldői véleményét. Ha a dologban nem értene velük egyet az iparosság, nemcsak a rezsimunkának, hanem az iparosvezetőknek is megvolna a kérdésben az ellenzékük.

A cementajánlatra kipécézett kereskedő úgy ajánlkozik, ahogy neki tetszik: Ha a város drágának találja az ajánlatot, joga van új versenytárgyalást hirdetni. Azonban természetes, hogy más árat tesz a kereskedő, ha 5—10 vagonra van árlejtés és mást, ha 100 vagonra kell ajánlkozni!

Diktatórius onnitség bujtogatásnak minősíteni, ha a kereskedő osztály kifogásolja, hogy a város nem tőlük rendel, akik elvégre mégis csak hozzájárulnak ahhoz, hogy a tisztviselők fizetése kikerüljön!

A kereskedők hasznát ne fájlalja az interimár-bizottsági elnök ur! Gondoljon arra, hogy kereskedelme révén lett Anglia azzá, ami! És végül: egész mai gazdasági életünk azon alapszik, hogy egyéni kezdeményezése folytán egy-egy kereskedő vagy vállalkozó néha tisztességes haszonhoz juthat.

A kereskedő, amikor pályázik, garanciát tartozik letenni, a cement árat előre kell a gyárnak elküldenie, a szákra előre kell letenni a 4000 lejt, a vasuti fuvar és beszállítást is ki kell fizetnie. Ezzel szemben a város jó 4, vagy 6 hét múlva fizeti a kereskedőt, aki így 2 hónap múlva jut a pénzéhez. De ehhez is csak úgy, ha: összes taxáinak, viz, csatorna és villanydíjainak kifizetését igazolta, vagy ennek levonásával veszi át a számla összegét.

Néhány szót érdemes ideiktatunk a városi nyomdáról is. Komoly ajánlat volt a nyomda ügyében garancia mellett Benkő László, aki biztosította a várost, hogy az összes helyi nyomdászok kollektív ajánlata mellett garantálják, hogy

a mai nyomdászfizetés, helyiség bérérték, fűtés és papírköltségek ellenében szállítják az összes nyomtatványokat.

Ezzel legalább a városi nyomdában végzett magán potyamunkákat biztosíthatnák a helyi nyomdaiparnak, de — úgy látszik, — nem akarják...

Igy fest a nyomda rezsi-üzem és ehhez hasonló a városnak rezsi-aszfaltja, rezsi-építése mind! Nagyon érdekel a kilátása helyzetét elszámolási doszár mindezekről az ügyekről. Számítunk rá, hogy az átmeneti bizottsági elnök ur teljesíti az ígérteit és betekintést enged számunkra a doszár adataiba. Ezeknek az adatoknak birtokában e sorok írójának is mód adatik rá, hogy ne csak elvben, hanem tények és számszerű adatok alapján tegye meg majd a maga kritikai észrevételeit.

Meddig munkaképes a mozdony?

A Railway Gazette szerint az Egyesült-Államokban jelenleg használt mozdonyoknak több mint a fele már elmúlt husz éves. A legrégebbi, még használatban lévő mozdonyt 1865-ben készítették. Összesen 51.425 mozdony szalad az Egyesült-Államok vasutján, ezek közül 6696-ot 1938-ban át fognak építeni. Egy mozdony általában 138.000 kilométernyi utat tud megtenni általában nos javítás nélkül, de a keleti vasutvonal egyik mozdonya alaposan meghaladta ezt az átlagot: 168.000 kilométert futott be eddig és munkaképességének még mindig teljes birtokában van.

MATEMATIKA.

— Hány éves vagy, fiam?

— Attól att, az iskolában hat, a villamason négy.



Jogesetek a kisipar köréből

HA AZ ADÓZONAK AZ ADÓBAN TÖBBLETFIZETÉSE VAN, AMI UGY ALLT ELŐ, HOGY AKÁR A PÉNZÜGYI HATÓSÁGOK LEÍRAS UTJÁN, AKÁR PEDIG A BÍROI HATÓSÁGOK ADÓLESZÁLLÍTÁS UTJÁN AZ ADÓT LECSÖKKENTETTEK, UGY AZ ADÓZÓ KERHETI, HOGY AZ IGY LESZÁLLÍTOTT ADÓJA UTÁN ELŐÁLLT TÖBBLET BESZÁMITTASSÉK MÁS CIMEN FENNÁLLÓ ADÓJÁBA. HA EZIRANT A KÉRELMEZŐ A PÉNZÜGYI HATÓSÁGHOZ BEADTA, AHHOZ, HOGY EZ A BESZÁMITÁS ESZKÖZÖLTESSEK, NEM SZÜKSÉGES PÉNZÜGYMINISZTERI JÓVÁHAGYÁS.

A jasi tábla 55—1934 számú döntvénye.

A fenti döntvény a gyakorlatban igen sokszor előforduló kérdést oldott meg. Mindennapi eset, hogy az adózó, aki adóját megfelelően vagy törvényes indokból annak csökkentését kéri, abban a helyzetben van, hogy annál az adónemnél, amelynek leszállítását kéri, tulfizetésben, míg más címen fennálló adótartozásai tekintetében hátralékban van. Ennek ellenére a pénzügyi hatóságok a hátralékos adótartozás behajtását folytatják, holott az adózó alapján véve nem tartozik, mert egyszerű átkönyveléssel a tulfizetésnél mutatkozó összeget át lehetne írni tartozása javára és ezáltal megszabadulna attól, hogy fizetnie kelljen.

A tábla egy eleje került esetben ezt elvileg ki is mondta. Ez a határozat azért bir jelentőséggel, mert

eddig a pénzügyi hatóságok a hozzájuk beadott kérvény alapján ilyen leírást csak akkor eszközöltek, ha a pénzügyminiszterium azt tudomásul vette és előre jóváhagyta.

A kérdéses jogeset a következő. A Victoria Rt. jasi cég 116.932 lejtel tulfizette jövedelmi adóját. A társaság ugyanis az adókiutest felfolyamodta a tábláig és ennek eredményeképpen lecsökkentett adóalapja után ennyivel kevesebb adót kellett volna 1932-ben fizetnie. A társaság a pénzügyi hatósághoz beadta kérvényét, hogy a tulfizetett összeg számára más adónembe beszámíttassék. Tekintettel arra, hogy ezt a kérelmet a pénzügyminiszter még nem hagyta jóvá, az alsóbbfokú pénzügyi hatóságok a más címen járó adókat egész összegükben beszédtek a társaságtól és a leírást nem eszközölték.

A társaság látva, hogy kérelmének elintézése késik, felmutatta a pénzügyigazgatóságon alkalmazottai státusát és azok pontos fizetését és kimutatta, hogy a fizetések utáni 4 és 8%-os adót azoktól levonta. Kijelentette azonban, hogy azt nem fizeti be, hanem a már beadott beszámítás iránti kérvénye alapján kéri, hogy ezeket a levonásokat a tulfizetett összeg erejéig írják javára. A pénzügyi hatóság ezt a kérést nem teljesítette, sőt úgy járt el a cég ellen,

mintha az a személyzeti adó fizetését rosszul indulatuan megtagadta volna.

A törvény értelmében a személyzeti adó kétszeresét követelte a társaságtól és

az esetről kihágási jegyzőkönyvet vett fel.

A jegyzőkönyvet a társaság a törvényszékhez megküldte, de a törvényszék a pénzügyi hatóság álláspontját fogadva el,

a jegyzőkönyvet jóváhagyta.

A törvényszéki döntés ellen a társaság felülvizsgálattal élt. A tábla az egyenes adótörvény 47-ik, 105-ik és 114-ik §-ai, valamint az 1933-ik évi, az egyenes adót módosító törvény 125-ik és a pénzügyminiszteri utasítás 852-ik §-a értelmében

megsemmisítette a jegyzőkönyvet.

A tábla a fenti szakaszokra való hivatkozással kimondta, hogy

az adózó jogosult bármilyen adójából történt leengedésnél vagy csökkentésnél ha

Október 21-től ötnapos ipari és mezőgazdasági kiállítás Targusecuescen

E hó 18-tól 28-ig ötven százalékos vasuti kedvezményt kapnak a kiállítás látogatói.

A háboru előtt messzeföldön híres székely vásárváros meg akarja mutatni, hogy ma is megérdemli az országos érdeklődést

Erdély városai közül talán egyik sem veszített annyit az utóbbi évek nyomasztó gazdasági romlása következtében, mint Targusecuesc, melynek tehetősége, szorgalmas székely lakossága messzeföldön híres volt iparáról és kereskedelméről. Piacán több mint 27 székely község értékesítette termelvényeit, tömött raktárakkal rendelkező üzleteiben élénk forgalom volt és iparosai országsszerte szállították a butort, azücs, cipész és csizmadia árut. Az idők romlása különösen megnyomorította aztán ezt a kis várost. Közhivatalait elszívta az egyre növekvő megyeszékhely, a katonaságot elvitték, az iskolákat leépítették és

ma már csak ipara, kereskedői, leszegényedett piaca maradtak meg, hogy valamiképpen megkülönböztessék a falutól.

Ezek a foglalkozási ágak mielőtt teljesen halálra ítélnék őket is, összefogtak,

egy utolsó próbát tesznek a az ország szeme elé viszik életrevalóságuk bizonyítékát.

Nagy körültekintéssel, alapos előkészülettel dolgoznak már közel egy fél éve és

október 21-28-ig tartó általános kiállításon

ennek következtében fizetési többlet állt elő, ezt a többletet más adónemben felhasználni.

Ha tehát a tulfizetés beszámítását kéri, ha az erre vonatkozó kérvényt beadta,

nem szükséges külön pénzügyminiszteri jóváhagyás, hanem azt az alsóbb hatóságok saját hatáskörükben is elintézhetik.

A határozathoz az a megjegyzésem, hogy ez a jog személyhez kötött jog, vagyis

ezt az adózó csak a saját adóira vonatkozólag kérheti.

A jelen esetben az alkalmazottak utáni adót a társaság csak az alkalmazottak helyett fizeti, de tulajdonképpen ezt az adót az alkalmazottak fizetik és a társaság csak levonni és befizetni volt köteles. A jelen esetben

csak azért nem határozott másképp a tábla, mert ezt a kifogást a pénzügyi hatóság a tárgyalások folyamán nem tette meg.

Fontos azonban az, hogy a határozatban elvileg kimondta, hogy

az egyik adónemnél történt tulfizetés más adónemnél levő hiányt pótolhat

és ehhez nem kell csak az illetékes adóhivatalhoz egy kérelem, tehát nem kell megvárni a sokszor évekig húzódó pénzügyminiszteri jóváhagyást.

BE LEHET SZÁMITANI AZ ALKALMAZOTTNAK A MUNKAHELYTŐL VALÓ INDOKOLT TÁVOLMARADÁST AZ ENGEDÉLYEZENDŐ SZABADSÁGBA?

A bucurestli munkakamara 1934. június 30-án kelt ítélete.

Egy alkalmazottat elbocsátott munkaadója. A törvény szerinti felmondási idő részére megadta ugyan, de a munkás mégis keresetet adott be azon a címen, hogy

a gyár nem adott részére 3 évi szolgálati idejének folyama alatt szabadságot és ennek alapján kérte az e címen neki járó 5920 lejt kitévő követelés számára való megítélését.

A bíróság a felek előadásaiából megállapította, hogy az alperes a felperes alkalmazásában 1923 március havától 1933 március elsejéig volt. A munkaadó elismerte, hogy az utolsó három év

be fogják bizonyítani, hogy nem azt a sorsot érdemlik, melyet nekik szántak a mostoha viszonyok, hanem életet, munkájuk után jogosan megérdemelt boldogulást.

A kiállítás védnökei a vármegyei prefektúra, az ipari, a kereskedelmi és mezőgazdasági kamarák és Targusecuesc város, míg a rendezőség a polgárság minden egyes foglalkozási ágának vezetőiből alakult. A kiállításon felső Háromszék összes községeinek lakossága is részt vesz. Az állattenyésztés, méhészet, mezőgazdaság, tejfeldolgozás, vadászat, erdészet, ipar, háziipar és kereskedelem külön csoportokban mutatkozik be s olyan hatalmas választékos tömegben, amilyenre azideig még nem volt példa a Székelyföldön.

Bár a rendezőség túlzott szerénységből nem csinált nagyobb propagandát, mégis országsszerte nagy az érdeklődés és nemcsak Erdély, hanem az ó-királyság területéről is sok tudakozódó levél érkezik és sokan készülnek, hogy erre az alkalomra lerándulnak Háromszékre. Ezeknek a távolvók délieknek az utazását nagyban megkönnyíti az is, hogy a CFR október 18—28-ig 50 százalékos vasuti kedvezményt ad minden Targusecuescra utazónak.

folyamán nem adott neki szabadságot. Nem adott pedig azért, mert ez nem járt az alkalmazottnak. Nem volt ugyanis közöttük folytatólagosan fennálló jogviszony, mert

a munkás több ízben hiányzott és így nem járt nevezett részére a szabadság.

A kérelmező kihallgatása folyamán megállapították, hogy egy ízben két hónapig, egy más alkalommal 2 és ½ hónapon át hiányzott a gyárból.

Ezt a távollétet munkaadó túrta, mert az a munkahiány folytán volt szükséges

Az ilyen címen való távollét nem számítható be szabadságidő címen, tehát

a vállalat nem mentesíthető a szabadságidőre járó fizetés kiegyenlítése alól.

A szabadságidőre járó kárösszeg meghatározását a bíróság a következőleg eszközölte. A felperes alkalmazott 1920-ban 15 lejt kapott óránként, 1931-ben 18 lejt, míg 1932-ben 18 lejt. Ezeknek az adatoknak alapján állapította meg a bíróság az alkalmazottnak évente járó 21 nap szabadsága után a megfelelő összegeket, amelyeknek megfizetésére a munkaadó gyárat kötelezte.

Ez a határozat azért érdekes, mert az órábér alapján dolgozó munkások szabadságidejének megfelelő összeg kiszámítására is példát ad.

Itt az esős ősz!

regi ruháimat

Hospodár-hoz küldöm

átfesteni, vagyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

ELTEVESETETTE.

Gyuszi megkérde a mamájától:

— Mama, kérem, van a ribizkének lába?

— Nincs, — feleli az anyja.

— Tyű, hiszen akkor en katicabogarat ettem!

Pénzügyminiszteri rendelet az adóbehajtás körüli anomáliák megszüntetése érdekében

Az adófizetési nyugta hátlapjára a jövőben rá kell vezetni, hogy milyen címen és milyen összegű hátraléka van még az adóalanyának. — A minisztérium szigorúan ellenőrzi az utasítás betartását.

A pénzügyminisztériumhoz tömegesen érkeznek az újabb és újabb panaszok a pénzügyi közegek által elkövetett visszaélések és tévedések ügyében. A visszaéléseket az adók behajtásánál követik el a pénzügyi közegek, amikor

a tényleges adótartozáson felüli összegért foglalnak és végrehajtanak, vagy régen kifizetett adók kiegyenlítését követelik.

A pénzügyminisztérium abból a célból, hogy ezeknek a végzaturáknak végét vessen és hogy az adófizető jobban kiismerhesse magát adótartozásai körül, a következő intézkedéseket léptette életbe:

Minden egyes adófizetés alkalmával

a befizetésről szóló nyugta hátlapjára ráveszendő az illető adófizető hátralékos adója is, külön részletezve, hogy milyen évről szól és milyen című a tartozás.

Ebben az értelemben a minisztérium az adókerületnek és ellenőrző közegeknek rendeletet bocsátott ki és hangsúlyozta, hogy szigorúan felügyel az intézkedés pontos végrehajtására.

Hogyan ünnepli meg Arad iparossága büszke intézményének, az ország legnagyobb iparosbankjának 35 éves jubileumát?

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete 35 éves jubileuma nem közönséges diszgyűlés lesz, amelyen frázisok puffognak, üdvözlések, dicstirádák, hajbókolások, magasztaló szónoklatok hangzanak el, amelyek mindenkinek igen tetszenek, de aztán el is felejtkeznek róluk mindenki. Az iparosbank igazgatósága nem önmagát akarja ünnepteltetni vasárnap, így nem lesz szükség tirádára, dicsőhimnuszra, hajbókolásokra. A vasárnapi ünnep elsősorban a szövetkezeti gondolatnak lesz lélekemelő ünnepe, már pedig ez a gondolat nem szorul magasztaló szónoklatokra, hiszen lehet-e magasztalóbb a szó, mint az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének 35 éves múltja folyamán elért hatalmas eredmények. A szövetkezeti igazgatóság szerepe a jubileumi ünnepség körül tehát elsősorban az, hogy ne önmagára, hanem a szövetkezet 35 éves múltjára terelje a várható hatalmas közönség figyelmét, hogy ennek a múltnak hősiességét és büszke eredményeit vigye a jubileumra seregülő iparos tömeg elé, mert nem képzelhető el erőteljesebb propaganda, biztosabb garancia, biztatóbb ígéret az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte jövőjére nézve, mint ennek az iparos intézménynek harmincöt éves múltja.

Emlékkönyv a jubileumi ünnep alkalmából.

Szerencsés gondolat volt a szövetkezeti igazgatóságtól, amikor elhatározta, hogy a 35 éves jubileum emlékeztetőre könyvecskét ad ki. Szeren-

csés kézzel választotta ki az igazgatóság Reinhardt Kálmán dr. személyében az emlékkönyv szerkesztőjét, mert a fiatal közgazdász máris alapos tudású szakértője a szövetkezeti világirodalomnak. Ez meg is látszik a könyvecskén. Annak egyszerű, mindenki által könnyen megérthető nyelvezte, minden fölösleges cicomát kerülő, azért mindig szakszerű és szórakoztató cikkei olyan alapos tájékoztatást nyújtanak az olvasónak a szövetkezeti gondolat valamennyi iparos vonatkozásáról, hogy aki ezt a könyvecskét elolvassa és egy kissé gondolkodik is annak tartalma fölött, már csak barátja lehet a szövetkezeti eszmének.

Az emlékkönyv szemléltető képekben is bemutatja a jubiláló hitelszövetkezet 35 éves múltját. Képzeltető-e meggyőzőbb bizonyíték, mint ezek a képek, hogy milyen szédületes tempóban fejlődött a 35 év folyamán az aradi iparosbank. Az első éveknél még a kis pontnál alig nagyobb pénz-zacskó, amely a szövetkezet saját tőkéjét jelképezi, fokozatosan mind nagyobb és nagyobb szákká növekedik, számlálatlanul megsokszorozva önmagát a 35 év, helyesebben az utolsó 12 év folyamán. Ugyanigy, de a tárgy szerint változó képekkel mutatják be ezek a grafikonok a hitelszövetkezeti taglétszám, a betétőke, a folyósított hitel, stb. fejlődését is.

A könyvbe Reinhardt Gyula, Gabos Jenő dr. és Bakács Miksa irtak a szerkesztőn kívül magasszínvonalú cikkeket.

A jubileumi diszgyűlés programja

Az aradi Iparos Kulturház feldiszitett nagytermében ereklékiallítást is rendezett az igazgatóság a jubileum alkalmából. Látható itt az első betétkönyv, amit az aradi iparosbank kiadott. Jegyzőkönyvek, amelyek 35 év előtti idők hitelmegszavazásairól szólnak. Részjegyek a régi időkbeli az akkori 12 igazgatósági tag aláírásával, régi tagkönyvek és még több más kedves emlék.

Egész sorozat grafikon is díszíti még a nagyterem falait. Kiemeljük a kis cipészinas képét, aki a maga heti 5 lejes betétjével még igen kicsi fiú, de az évek folyamán a betét is nő, a fiú is, tehát nem csudálható, hogy négy esztendő múlva, amikor felszabadul, jókora nagy fiúnak érzi magát, mert új ruhát vehet a felszaporodott pénzen. A segéd heti 100 leje 20.000 lejen felüli összegre gyarapszik négy év alatt, amivel már önállósíthatja magát, a mester heti 500 leje több mint százezer lejre gyarapszik az évtársulati kaszában s bőven elég arra, hogy a nagy lány szép stáfirungot kapjon belőle. Igen szép grafikon mutatja be a hitelszövetkezeteknek Európában való elterjedését is.

A kiállítás már vasárnap délelőtt tíz órakor, egy órával a diszgyűlés kezdete előtt megnyílik. A vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődő diszgyűlést Reinhardt Gyula szövetkezeti elnök fogja vezetni. Megnyitó beszéde kiemelkedő eseménye lesz az emlékünnepek. Olariu Iustin igazgatósági tag és Kalmár József alelnök az alapító tagokat fogják üdvözölni. Ezután Szabócsky János szövetkezeti titkár olvassa fel a szövetkezet 35 éves történetét, majd Gabos Jenő dr. intézeti ügyész tart előadást a hitelszövetkezet újabb célkitűzéseiről.

Erdekes felszólalások várhatók a diszgyűlésen megjelenő tagok részéről is. A megjelenő alapító tagok valószínű, hogy rá fognak mutatni arra, milyen példás módon töltötte be hivatását a szövetkezet.

Műsoros teadélután.

A szövetkezet délután öt órai kezdettel műsoros teán látja vendégül a tagokat családtagjaikkal együtt. Szórakoztató mulatság fejezi be vasárnap a délelőtti jubileumi ünnepet.

Invitare

Cooperativa de credit a industriaşilor din Arad va serbători într-o şedinţă festivă, care va avea loc la 21 oct. orele 11 a. m. în sala Casei culturale a industriaşilor.

jubileul de 35 ani dela înfiinţarea sa şi al 12-lea an al reorganizării sale.

Nu va fi un jubileu simplu, ci vom să ne aducem aminte de fondatorii instituţiunii, cari acum 12 de ani au început cu o voinţă şi încredere nestăruită marea operă a reînălţării. Va fi o sărbătoare a solidarităţii industriale şi o dovadă că ce este în stare munca desinteresată, jertfa şi iubirea umană. Ca o pildă vie va dovedi aceasta industriaşilor din Arad instituţiunea lor cea mai eminentă.

Păstrarea datinelor rămase dela vechile generaţii şi predare lor generaţiilor viitoare a fost întotdeauna cel mai frumos obicei al meseriaşilor, pentru că aceste lăsaminte l-au ținut la olaltă, au făcut industriaşi blânzi şi i-au unit, aceasta a fost baza succeselor şi progresului lor.

Cu această ocazie vrea să arate direcţiunea că cât de bine a purtat grija valorilor cari le au fost încredinţate, cum i-au reuşit să facă această instituţiune indispensabilă, la care cu mândrie pot privi cu toţi cari, cu cea mai bună cunoştinţă a lor şi cu iubirea inimii lor au creat această grandioasă operă la care s'au asociat până acum 1350 de meseriaşi.

Astfel de bază morală puternică are Cooperativa de credit a industriaşilor din Arad, care munceşte cu o putere mereu constantă pentru ivitor, aduce mereu noi roiri de membri însuflându-i cu încrederea în cooperatie, ajutându-i pe drumul greu, plin de peripeţii în viaţă.

Despre progresul material numai atât că în anul 1899 când a fost fondată, bilanţul cooperativei a arătat sumă de 37.468 coroane, în anul 1922 înaintea reorganizării a arătat o sumă de 68.227 lei, iar astăzi 37 milioane de lei sta la dispoziţia membrilor.

La această dare de saemă, pentru această sărbătoare invităm toţi membrii cooperativei noastre şi pe toţi aceia, cari doresc să se ataşeze cooperativei, ca întăriţi în credinţa să păşim la noi feluri pe calea care ne a condus mereu înainte dela succes le succes dela o realizare la alta.

Arad, la 3 Oct. 1934.

Cu salutări frăţeşti

Direcţiunea Cooperativei de credit a industriaşilor din Arad.

Ajaniuk versenyen felülrálló géphajtó- és tömitő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-zőnyeg, labtörő, grádli, buloraszövet, plüss, arik, bulorugó, mindenféle kárpitoskellék. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömitő, konder, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, ul. Neuman ház

MEGOLDAS.

A fiatal, csinos Csiperkénének hevesen udvarol a fiatal Cinege. Egy szép őszi délutánon együtt ülnek a cukrászdában.

— Drága nagyságos aszonyom, — mondja a fiú, — én imádom magát. Mit tegyek, hogy gyakrabban találkozhassunk?

— Adjon kölcsön a férjemnek öt ezer lejt és tételnápig járhat hozzám a pénzemmel.

(Continuare dela pag. 1.)

mai frumos gest a direcţiunii a fost când a acordat fiecărui membru reintors din război un credit personal de 500 coroane, ca fiecare să-şi poată reîncepte meseria.

În acest timp s-a întâmplat, că Mészáros Ioan fruntaş social democrat (executat mai târziu la Kecskemét) a înaintat direcţiunii un proiect pentru organizarea meseriaşilor în cooperative. Însă proiectul n-a putut fi realizat.

Trei ani au trebuit să treacă încă, până ce la 1 Octombrie 1922 a fost grăit cuvântul de redşteptare, o nouă viaţă a luat începutul în cooperative şi s-a început organizarea şi prosperitatea cooperativei.

Locul primilor fondatori a fost preluat de noui fondatori, cari cu aceiaşi însufleţire, însă cu mai mult noroc, au reuşit a strânge succese peste succese.

Dela renaşterea aceasta d-abia au trecut 12 ani, deci nu i-a ajuns timpul de fi jubilată, nu poate fi privită din depărtarea trecutului, deci nici nu poate fi apreciată cum se cuvine. Nu trebuie însă uitat că ce muncă grea a trebuit depusă, pentru a putea infrunta criza economică din zilele noastre.

Cooperatiia a prins rădăcini şi atrage tot mai mulţi membri satisfăcând pe toţi şi arătând cu mândrie suma de 38 milioane lei a bilanţului, capitalul mare şi fondurile de rezervă.

Nu trebuie însă să ne închipuim prea mult, fiindcă în viitor ne pot aştepta probe şi mai grele pentru cari trebuie să ne pregătim la timp. Fondurile noastre trebuiesc bine dotate, trebuie să înmulţim numărul membrilor noştri, meseriaşii trebuiesc mai bine organizaţi ca existenţialor depinde cum va putea duce lupta pentru trai.

Dacă privim cu mândrie trecutul când ajungem la culmea carierei, atunci trebuie să începem adevărat muncă pentru viitor.

Membrii cooperativei au în afară de drepturi şi datorii, şi anume de a întări cooperativa cu încoardarea tuturor forţelor. Nu este bun membru care nu să străduieşte a aduce câţi mai mulţi membri noi. Nu este un adevărat membru care nu propagă cu convingere ideia cooperativei. Nu ne aparţine acela care nu are deplină încredere în cooperativă, care ca o mamă bună le ajută pe toţi.

Acum dar, în ziua serbătoarei să nu lipsească nimeni, cari au simţit mână ocrotitoare de mamă a cooperativei, să venim cu toţii în această zi şi să aducem pe cei neîncercători ca să-i convingem. Să le dăm posibilitatea să ia şi ei parte la munca noastră, ca aşa întăriţi să putem merge înainte spre a nouă sărbătoare, spre un nou jubileu.

Ca sunetul clopotelor, care ne prevesteşte o serbătoare, atât de însufleţitoare să fie serbătoarea jubiliului Cooperativei de Credit a Industriaşilor din Duminica aceasta. Rugămintea noastră cea mai fierbinte o trimitem spre ceruri pentru un viitor mai frumos şi un progres rapid al acestei instituţiuni industriale, fiindcă viitorul cooperativei este şi viitorul industriaşilor şi puterea, prosperitatea cooperativei înseamnă şi puterea şi avuţia industriaşilor.

ARADI IPAROS ARANYLAKODALMA.

Szilágyi János aradi lakatosmester szombaton ünnepelte házasságának ötven éves évfordulóját. A 80 éves öreg mestert, aki már évek óta a tisztas iparos munkában eltöltött évtizedek után a megérdemelt nyugalmat élvezzi, a kedves jubileumon családja, iparostársai és ismerősei meleg ünnepségekben részesítették. Szilágyi hályápa és neje sz. Hermann Anna körül 7 gyerek és 12 unoka sereglett a ritka családi ünnepen, amely alkalomból melegen meggratuláljuk a városzerte általános szeretetnek örvendő öreg iparos házaspárt. Az Iparos szerkesztősége részéről is.

ÖNMÉRSEKLET.

— Amikor menyasszonyod voltam, mindig azt mondtad nekem, hogy mucus, meg hogy aranyom, gyémántom, tubicám.

— Igen.

— Na és most miért nem adsz nekem soha valami jelszót?

— Azért, mert nekem van önmérsékletem.

Miért ütközik nehézségekbe a kereskedelmi miniszter külkereskedelmi tervezetének megvalósítása?

Nem olyan egyszerű a kivitt román terményekért külföldi árut kapni, mint azt a miniszter gondolja.

A hazai gyáripár felzudulása a kontingentálás megszüntetésének terve ellen.

A kereskedelmi miniszter mint ismeretes, külkereskedelmi tervezetét dolgozta ki, mely akként fog junktimot létrehozni a kivitel és behozatal között, hogy előbb kell effektuálni az exportot és csak az így nyert devizák egy részének felhasználásával lehet a külföldi piacokon árut beszerezni Románia számára. A gondolat helyes és papírra lefektetve, teljesen megnyugtatónak is látszik, a gyakorlatban azonban ez az elképzelés alig megvalósítható. A kereskedelmi miniszter nagyon leegyszerűsíti elképzelésében az export-üzleteket, amikor arra számít, hogy a külföldön értékesített román termények árát olyan egyszerűen fel lehet használni külföldi beszerzésekre. Az nem lenne akadály, hogy az export révén szerzett devizák kisebb vagy nagyobb százalékát az importőr kénytelen átengedni a Banca Nationalának hivatalos árfolyamon csak a megmaradó hányadot fordíthatja vásárlásra, ez legfeljebb csak megdrágítaná az importot, az igazi akadály ott jelentkezik, hogy

az exportőr a kivitt áru ellenértékét nem tudja azonnal diszponálni sem a jegybankhoz, sem az importőrhöz,

aki a devizát keresi, egyszerűen azért, mert ő maga sem promt kapja meg azokat.

Az exportnak soha nem volt annyi akadálya és annyi nehézsége, mint mostanában. Minden állam kínai falakkal veszi körül magát, kontingentál, védi a pénzt és igyekszik minél jobban elzárkózni más államok termékei elől. Az exportőr alig tud beferközni ennyi akadály között árujával egy-egy külföldi piacra és

nem diktálhatja az eladási feltételeket, örül, ha vevőt és bevételi lehetőséget kap.

Az árut kénytelen igen sokszor hitelbe adni, vagy ami még rosszabb: bizományba s ekkor maga sem tudhatja, hogy mikor kerül az eladásra. A hitelbe, vagy bizományba adott áru deviza-ellenértékét hogyan adhatja el az exportőr a bankoknak, vagy az importőröknek, amikor maga sem kapta meg azt?

A Banca Nationala már megkísérelte egy alkalommal a petróleumkivitelből szerzett devizának ilyen beszoigáltatási kényszerét életbeléptetni és nem sikerült.

Hány öltés egy férfiöltöny?

A türelem csodájának lehet nevezni azt a munkát, melyet egy magyarországi férfiszabó végzett. Két héten át tartó szakadatlan öltésolvással kiszámította, hogy egy 172 cm. magas, rendszeres alakú férfira szabott modern, egysoros zakóöltöny megvarrásához hány öltés szükséges. Számítása szerint egy ilyen ruha 74.392 öltést igényel. Ebből kéziöltés 35.679, gépiöltés 38.713.

A szabó részletesen beszámol, hogy az egyes ruhadarabokon hány öltést kell elvégezni. Magán a kabátban több kéziöltés van, mint gépiöltés: 22.014 kéziöltéssel szemben 20.283 gépiöltés volt szükséges a kabát elkészítéséhez. Ezzel szemben a nadrágon és a mellényen a gépiöltés több, mint a kéziöltés. A nadrágon 7786 a kézi- és 10.948 a gépiöltés, a mellényen pedig 5879 kézi- és 7492 gépiöltés van.

Elmondja azt is, hogyan kapta ezeket a számokat. Külön-külön megolvasta, hány öltéssel jár az összeállítási fércelés, a jegyférc, a gomblyukak kivarrása és a többi részmunka.

Az első próbafércelés: 346, a kabátgomblyukak fércelése: 2016, a fazonzsebé: 991, az ujje-

Még a petróleumfinomítók sem tudják a magvaszonyok mellett készpénzért adni az árujukat

és kénytelenek hitelbe, vagy bizományba-adással elősegíteni kivitelük lehetőségeit. Más cikkeknek ez még sokkal nehezebb és majdnem kizártnak látszik, hogy sikerülhessen az exportot ilyen módon elválasztani a behozataltól. Az exportőrnek garanciát kell adni arra, hogy megvásárolt áruja ellenértékét ugyanabban az országban beszerzésekre fogja felhasználni, akkor megy az export-üzlet; de csak eiadni és a vásárlásról nem beszélni — ez ma alig elképzelhető. Az exportból származó devizák felett tehát nem lehet olyan simán és könnyen diszponálni, mint ahogy a kereskedelmi miniszteri terv elképzei.

További akadálya lesz a terv megvalósításának:

a kontingensek megszüntetése, ami a gyáripárnak nincs inyére.

A Gyáripárosok Szövetsége már készíti memorandumát, amelyben kifejti aggályait a kontingentálás eltörlésével szemben s ezt a memorandumot a szövetség elnöki minőségében ugyanaz a Theodorescu fogja átadni az új kereskedelmi miniszternek, aki a miniszteri tárcát Manolescu-Strungának átadta. Szavának és kívánságainak tehát kétség-telenül nagy súlya lesz a kormány előtt, amelynek nemrég maga is tagja volt.

A minisztériumban egyelőre folyik a szerkesztés munkája, de nagy kérdés, hogy nem akad-e el, mielőtt befejeződik? Közben mulik az idő, a hideg közeledik és a dunai hajózás megszűnés előtt áll, az exportlehetőségek legkönnyebb és legolcsóbb útja eizáródik. Gazdasági körök abban biznak, hogy az ügyet előbb-utóbb a pénzügyminiszter veszi a kezébe, aki gyors elhatározásu, expedatív ember s aki kijelentette, hogy a jövő héten foglalkozik ezzel a kérdéssel, amely most már sürgős rendezést és megoldást igényel. Valószínűnek látszik, hogy a kompenzációs eljárás meghosszabbításával átmeneti állapotot terem a kormány s ezalatt időt vesz magának az új rendszer alaposabb megtárgyalására és kidolgozására.

varrásé: 1673, a mellényzsebeké: 3018, a mellénygombok felvarrásáé: 155, a nadrágzsebeké: 3441.

Bejeleni még a derék és türelmes szabómes-ter, hogy hozzáfogott egy felöltő és egy télikabát öltéseinek megszámlálásához. Aki nem hiszi, számoljon utána.

IGÉNYEK.

Fiatalur a házasságközvetítővel tárgyal és a menyasszonyt illetőleg hallatlanul magas igényeket támaszt.

— Hallja, kérem, — mondja a házasságközvetítő, — ha egy lány olyan gazdag, olyan szép és olyan jó családból való, ahogy maga gondolja, boldognak kell lennie, ha magához megy.

Fiatalur gondolkodik, aztán azt mondja:

— Bolond, az lehet.

KONFUZIO.

— Na és hogy van a Jóska?

— Oh, a szegény öreg Jóska, ő már boldog. Tul van minden szenvedésen.

— Ne beszélj! A Jóska meghalt? Mi baja volt?

— Ki beszél itt a Jóska-ról? A felesége halt meg.

Mikről tárgyalt a munkakamarai elnökök bucarestii konferenciája?

Elsősorban a munkások ügyei érdeklik a munkakamarák elnökeit, másodsorban a városok románosítása és csak harmadsorban foglalkoztak a kisipar ügyeivel is. — Ellenőrzési jogot követeltek a munkakamarák számára gyárak és műhelyek fölött. — Szót emelt az értekezlet a kisipar közszállításai ügyében és hogy a beteg munkás első hét napját ne a munkaadó, hanem a pénztár fizesse.

Nistor munkaügyi miniszter nyilatkozata szerint az új ipartörvény még mindig csak — készül...

A fővárosi munkakamara palotájának helyiségeiben érdekes megbeszélés zajlott le az ország valamennyi munkakamarai elnökének részvételével. Az értekezleten Nistor munkaügyi miniszter és Gheorghiu, valamint Mircea Jonebcu munkaügyi vezértilkár is résztvettek.

Ilie P. Calciu, a bucarestii munkakamara elnöke nyitotta meg az értekezletet és hódolatát fejezte ki öfelségének, aki mindenkor nagy érdeklődést tanúsít a munkásmozgalmak iránt.

Felszólalásának további részében a munkakamarák által eddig elért eredményekkel foglalkozott és azt az óhaját fejezte ki, hogy Nistor munkaügyi miniszter és Gheorghiu vezértilkár foglalkozzanak érdemben az értekezleten elhangzó sérelmekkel.

Stanescu és Florescu a következő felszólalók, akik kérik, hogy

minden egyes munkakamara székhelyén munkabirodságokat állítsanak fel.

Ilie P. Calciu a választási törvény módosítását követelte.

Csak a bucarestii választási listák kinyomtatása több mint egymillió lejbe került.

Ezután a munkakamarák megerősítése érdekében folytatott propagandával foglalkozott a felszólaló. Indítványozza még, hogy

a munkakamarák speciális irodákat létesítsenek, amelyek a kisipari munkaadók részvételének szempontjából foglalkozzanak a közszállításokkal.

Ezután Nistor munkaügyi miniszter tartott nagy beszédet:

— Boldog vagyok, — mondotta, — hogy a kormány és a munkakamarák között ilyen szoros együttműködést tapasztalok és meg vagyok győződve arról, hogy

a legközelebbi választások meg fogják erősíteni ezt a viszonyt.

Különböző feladatok hárulnak úgy a miniszteriumra, mint a munkakamarákra és

meg kell találni a módját annak, hogy szoros együttműködésben lássuk el ezeket a feladatokat.

Arra kérte a hallgatóságot, hogy

a választásokat a legmagasabb hazafias szempontok vezéressék.

A kormány számot fog vetni a munkakamarák kéréseivel a választási törvény módosítására vonatkozólag.

Stavri C. Cunesco mérnök, a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója az iparosság helyzetével foglalkozott beszédében a közszállítások szempontjából. Megtörtént eseteket említett fel, hogy előfordult, amikor

a munkakamarák képviselői a legalacsonyabb árakon tettek ajánlatot, mégis kedvezőtlenül véleményezte ajánlatukat az árlejtést intéző bizottság.

Felszólítja valamennyi munkakamara elnökét, hogy

legyen segítségére a munkaügyi miniszteriumnak abban a nagy munkában, amit a városok románosítása érdekében megkezdett és ami csak a román clem tanításával és a román nemzetiségű személyzet szaporításával érhető el.

A munkaügyi miniszterium számos tanoncotthont és tanonciskolát létesített és

állandóan szem előtt tartja a román iparosság érdekeit.

Nistor munkaügyi miniszter bejelentette, hogy tekintettel a sok kifogásra, amelyekre a különböző ipartörvények adnak okot,

a munkaügyi miniszterium törvényjavaslat elkészítésén dolgozik, amely az ipartörvény módosítását célozza és amelyet az érdekelt intézményeknek be fognak mutatni.

Calciu teljes mozgási szabadságot kért a munkakamarák részére a munkakonfliktusok tárgyalása körül. Erre azért van szükség, hogy

a munkásság meggyőződhessen arról, hogy a munkakamarák az ő védelmére létesültek.

Az értekezlet hétfőn folytatódott, amikor a munka felügyelete került tárgyalásra. Panait (Braila) és Radulescu (Galati) delegátusok, valamint Balametz chisineu-i delegátus kérték, hogy

a munkakamarákat hatalmazzák fel arra,

Satumarén is dühöng a városi rezsimumka...

Félmillió lej értékben épít házikezelésben Satumarén a város. — Pedig ráfizetést jelent a házikezelésű középítkezés a Szamosmentén is...

Valósággal védelmébe veszi a satumarél Intermár-bizottság a kontárkodó építőiparosokat...

Megütkezésel állapította meg a vezetésem alatt álló satumarei ipartestület előljárósága, hogy

az elsőfokú iparhatóság nem nyújt segítséget a kontárkodás leküzdésére s a város ideiglenes bizottsága valósággal védelmébe vette a kontárkodó építőiparosokat.

A város és annak egyik üzeme ismét felcsapott kontárnak.

Házi kezelésben készülnek egyre-másra több száz ezer lejbe kerülő hatósági és üzemi létesítmények.

Ezeket a számviteli törvények szerint nyilvános árlejtésen kellett volna vállalatba adni.

Igy épül nagyszabású átalakítással a villamos üzem igazgatója és főgépésze részére megfelelő lakás a telepen, illetve a szin ház melletti kapcsoló épületében.

Ugyancsak rezsiben építenek a strada Corviniloron, a venerikus kórház telkén,

agghemházat és az új csendőrlaktanya udvarán egy nagyobb épületet.

Ezen építmények összköltsége meghaladja a félmilliót.

Az a tény, hogy újabban az ideiglenes bizottság jóformán állandósította a rezsimumkáltatást, azt mutatja, hogy nincsenek jóérzéssel az iparosság iránt.

A nagytanács hiányában most a nyilvánosság előtt emelem fel ismét tiltakozó szavamat, mert ennek a rendszernek az állandósítása egyenesen antiszociális és a leghatározottabban iparosságot ellenes tendenciára mutat.

Bizonyos az, hogy a technikai tanácsadók a

A büszke bankokat térdre kényszerítette a krízis, a konverzió és a magas tan-témek, az aradi Iparos-bank sohasem volt olyan erős, mint ma.

Föltétlenül ott légy a vasárnapi jubileumon!

hogy gyárakba és műhelyekbe kiszállhas-sanak azok felügyelete végett és hogy a munkakamarák elnökei és vezértilkárjai jegyző-könyveket vehessenek fel az esetleges vissza-élésekről.

Ilie Calciu elnököt kérte fel, hogy a munkaügyi miniszteriumnál járjon közbe ennek érdekében. A galati, bacau-i és constantai delegátusok kérték, hogy

az ottani munkakamaráknál is állítsanak fel munkabirodságot.

A betegsegélyezés első hét napját illetően, amelyet eddig a munkaadók fizettek, hosszabb vi-ta után az értekezlet elhatározta, hogy

kérni fogja a miniszteriumtól, hogy a beteg-segélyező pénztárakra háruljon ez a kötele-zettség.

Egyes felszólalások azt is nehezményezték, hogy egyes betegsegélyező orvosok nincsenek tisztában kötelességükkel.

Ilie Calciu elnök ezután a tanonckérdéssel és a tanoncszerződésekkel foglalkozott. Követelte, hogy

a tanoncokat jobban kiméeljék és megfelelőbb tanításban részesítsék.

Követelte azt is, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok minél előbb valósítsák meg a kötelező higiénikus reformokat.

rezsimumka előnyeit és olcsóságát emelik ki s ezzel az érveléssel harcolják ki a rezsimumkák el-rendelésére vonatkozó határozatokat.

Nagy megtakarítást helyeznek kilátásba, ami pedig csak képzelt valami, de soha ki nem mutatható.

Bizonyos, hogy minden ilyen munkánál nagy csalódás a végeredmény. Figyelemmel kísértem pl. a kábelfektetési munkákat, ahol a strada Corviniloron egész ucca hosszában szakadt be a járda betonszegélye és süllyedt meg a járda. Ezek-nek a helyreállítását hol fogják majd elszámolni?

A kábelek rezsiben való lefektetésénél több mint száz segéd munkást alkalmaztak s a kábe-lek mégis rosszul lettek lefektetve. Az idén pe-dig, amikor felszedték és kicserélték, egy szak-értő művezető száz munkás helyett 8 munkással s egy-két lóval vontatott erős taligával bonyoli-totta le ugyanezt a munkát, mert értett a kivitel-hez és kábelfektetéshez.

Az építésvezetésben nem lehet kellő jártas-sága az egyéb munkákkal agyonhalmozott hiva-talnok-mérnöknek s a gyakorlat hiányából előálló többletkiadások elkerülhetetlenek.

Amíg a helyi iparral ilyen ridegen bánnak el, a favorizált szakemberek munkájáért szá-zeket fizetnek, mint pl. a vízvezeték és csatorná-zás terveiért.

A város építőiparosait rezsimumkával üldö-zik a városi hatóságok s kontárkodással ütik el őket a kereseti lehetőségeiktől.

A törvényes tanács hiányában itt kellett le-szögezmem az időközi bizottság iparellenes poli-tikáját.

Tatorján István.

Üdvös terv az egyes gazdasági minisztériumok hatásköri összeközlésének kiküszöbölésére

Egyik közelmúltban tartott minisztertanácson igen érdekes és hasznos határozatot hoztak. Kimondották, hogy

a földművelésügyi, pénzügyi és kereskedelmi minisztériumok a jövőben a legteljesebb mértékben, közös egyetértéssel működnek, és ilyenformán nemzetgazdasági minisztérium szerepét töltik be.

Ilyen módon remélik megoldani azt a problémát, hogy a különböző gazdasági érdekek egymás mellé helyezése mellett

közös szerv irányításával intézzék az ország közgazdasági ügyeit és az együttműködés harmónikusabb és minden gazdasági osztályt inkább kielégítő eredményhez vezessen.

A gondolat minden tekintetben hasznos és elismerésemre méltó. Remélhetjük tőle, hogy a különböző gazdasági érdekek elbírálásánál a jövőben

az iparosság ügyei nem kerülnek háttérbe és azokat fontosságuk szerint fogják mérlegelni. Ilyenformán

nem történhetik meg a jövőben az, hogy például a mezőgazdák vagy az iparvállalatok külön érdekeikért a kisiparosság speciális kívánságait teljesen figyelmen kívül hagyják.

Reméljük, hogy ebben a formában fog a terv megvalósulni mert viszont lehetséges, hogy

a három miniszter közül a pénzügyminiszter ragadja kezébe a hatalmat, amit annyit jelentene, hogy a túlzott fiskalitás érdekei még az eddigieknél is inkább érvényesülnének.

Nagy szerep vár tehát az új ipari és kereskedelmi miniszterre, különösen pedig az új alminiszterre, akiktől az iparos társadalom joggal remélheti, hogy érdekében minden fontosabb kérdésben szót fognak emelni.

Mi a helyzet a nemzetközi vas- és fémpiacon

A nemzetközi vaspiac helyzete a múlt hó folyamán elég élénknek volt nevezhető, bizonyos jelenségek pedig érdekes jelleget kölcsönöztek neki.

Angliában múlt hó közepén tartotta ülését a nemzetközi önbizottság, mely alkalomból egyetemes termelési és eladási feltételeket állapítottak meg.

A fémpiacon az orosz kirendeltség eszközölt nagyobb arányú rez- horgany- és acélmegrendelést. A vételek rövidlejárata hitelre történtek. Az angol üzemek több megrendelést kaptak külföldről. A kiviteli közepes szinten áll.

Belgiumban a bruxellesi nemzetközi vastörszén szokatlan mozgalom volt észlelhető.

A fogyasztás csökkenő tendenciája gondolkodóba ejtette az illetékeseket. Augusztus 20-ig 65.000 tonna árura futott be megrendelés.

Finom-, közép- és durvalemezben a kereslet egyáltalán nem kielégítő.

A piac általában lanyha, csak

a keleti országok rendelései kölcsönöztek annak némi élénkséget.

Csehszlovákiában a huzal- és szegpiacon a helyzet hirtelen kedvezőtlenebbre fordult.

A fogyasztás és ennek következtében a termelés is óriási mértékben csökkent. Több üzem beszüntette a működését. A nyersvas- és acéltérmetelés csökkent az előző hónappal szemben.

Azonban a múlt év hasonló időszakának ter-

melésével szemben még most is emelkedés áll fenn.

A Poldi-művek nagyon jól vannak foglalkoztatva. Érdekes, hogy

fogyasztói között Románia az első helyet foglalja el.



A Witkowitzi-művek egy francia hengereműtől több ezer tonnára rugó csőrendelést vettek fel. Szeptember 17-én ülésezett Prágában a sinkartel (Irma) Federer Oszkár elnöklése alatt.

A vagoniparban a legnagyobb esemény, hogy két nagy vagongyár fuzionált.

A Prager Eisenindustrie nyersvastermelése, növekvő megrendeléseinek következtében emelkedett.

Franciaországban a lemezgyérmény folyó évi december 31-én jár le.

Az érdekelt üzemek tárgyalásokat kezdeményeztek, hogy az egyezményt további 1 évi időtartamra meghosszabbítsák. Tekintettel a fennálló helyzetre — mint értesülünk —

az egyezmény létre is jön.

Németországban az iparügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben egyes cikkek termelési mennyiségét és azok eladási árát szabályozza, mint fémek, nyersanyagok, stb.

A réztérmetelés emelkedőben van, a hó folyamán kb. 4500 tonna volt. Félgyártmányok, mint: vaslemez, rézrudak, sárgarézcsövek és lemezek, ólomtáblák és csövek azonban ma is tetszés szerinti mennyiségben gyárthatók. A kiviteli változó és nem kielégítő.

Rostschutzfarbe KAMPF dem
HELLONIUM ROSTE
hochqualitatives Produkt für
Grund- und Deckanstrich
in allen Farben.
Man verlange **HEL-LA** Chemisches Laboratorium ARAD.
Spezialangebot Str. Eminescu 27.

— Leszállították a vagonok berakási idejét. Az Államvasutak igazgatósága most kiadott rendeletével az egyre erősebb vagonhiányra való tekintettel a vasuti kocsik berakására engedélyezett 8 órai időt 6 órára szűkítette le. Ebbe a hat órai berakási időbe beleszámít a két óras déli szünet is.

PECH!

Egy angol család meglátogat egy skót. Azt mondja az angol:

— Mult heti levelemben, amelyben bejelentetted, hogy meglátogatsz, azt írtad, hogy egy tyukot is hozol ajándékba.

— Igen, — rebegi a skót, — de közben a tyuk meggyógyult.

Minél gazdagabb az aradi iparosbank, annál kevesebb Aradon a szegény iparos. Legyen ott vasárnap minden iparos a hitelszövetkezeti jubileumon.

TISZTELET.

Móricka azt kérde a tatájától, hogy mi az ő. — Ős, fiam, — mondja a tata, — hát például ős vagyok én és ős a nagytata.

— So, — morfondírozott erre Móricka, — akkor nem értem, miért mondják, hogy az ősket tisztelni kell.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propriu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respirati automatic, adica daca membrul deceda inainte de timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scadente dupa urmatoarii membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátraleban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagsági járulékuk automatikusan megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban: 796. Nicolae Bozgan Miklós.

In grupa B. csoportban: 791. Vad lui Carol öz. Vozary Karolyne.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numarul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In grupa I. csoportban: 716. Ludovic Gullay Lajos.

In grupa II. csoportban: 814. Sot. lui Ioan Serban Janosné, 815. Sot. lui Arcadie Peczely Arpadné.

Totodată rugăm membrii nostri, sa se prezinte in biroul nostru spre preschimbarea carnetelor conform dispozitiunilor statutelor noi aparute in No. 169. al Mon. Of.

Kérjük egyúttal a tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerint már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicserélését végezték a Csoport irodájában megjelent azíveskedjenek.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban
ARAD.

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!



JULIU LINK

Dentist—Fogász
diplome medaille

Timisoara, I. St. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)